

Robin Bruninx: 'Een elektriciteitsblack-out kan geld opbrengen' - opinie

Aanvullend voorstel Elia-noodplan: geef bedrijven die hebben geïnvesteerd in terugdringen van hun energiegebruik een betere 'afschakelratio'...

Hoogspanningsnetbeheerder Elia heeft een noodplan klaar. Als er tijdens de wintermaanden te weinig stroom beschikbaar zou zijn, dan kan Elia bedrijven tijdelijk zonder stroom zetten. Desnoods zelfs hele (landelijke) woongebieden. Het noodplan zorgt voor ophef, maar het mag ons niet verwonderen.

We staan aan het begin van een decennium waarin we op wel meer belangrijke vragen een antwoord moeten zoeken. De vraag hoe we in de toekomst om zullen moeten gaan met onze energievoorziening, is er één die met stip bovenaan dat lijstje staat.

Met de scheurtjes in reactorvaten van Belgische kerncentrales komt de vraag naar een mogelijk stroomtekort plots acuut op de agenda. Maar in alle eerlijkheid zouden we er al veel langer van wakker moeten liggen. Een Panorama-reportage wist twee jaar geleden al te vertellen dat we een totale black-out op een haar na hebben gemist.

Dat we ernstig na zullen moeten denken over de energieproductie van de toekomst staat vast. Dat we snel met antwoorden zullen moeten komen ook.

De andere kant, de zijde van het energiegebruik, krijgt gek genoeg nog altijd veel minder aandacht. Voor auto's is die er wel. Voor de gezinswoning enigszins. In bedrijfssituaties krijgt het energieverbruik en de mogelijkheden om daarop te besparen meestal erg weinig aandacht.

Energiekosten worden nog (te) vaak gezien als een feit en een gegeven waar de ondernemer niet omheen kan. Er wordt collectief geklaagd als de energieprijzen weer eens de hoogte in schieten. Maar verder stopt elke actie. Terwijl een bedrijf best wel veel kan ondernemen.

Investerings onder het dak zijn lucratiever

Om u een idee te geven, elke kWh die wordt uitgespaard in 80% tot 90% van de projecten die we met ons energiestudiebureau realiseren, heeft een hoger rendement dan de beste kWh die ooit door een PV-installatie werd geproduceerd.

Vele bedrijven stonden in de rij om zonnepanelen te installeren. Velen hebben spijt dat ze het toen niet gedaan hebben. Voor energiebesparingsprojecten is de wachtrij echter veel minder lang.

Waarom er bij de vele bedrijven nog altijd zo weinig interesse is in energiebesparing is duidelijk een raadsel. Voor technici is het voordeel immers een uitgemaakte zaak.

Misschien wordt het herdenken en vervangen van installaties door energiezuinige systemen niet als een volwaardige investering aanzien? Andere mogelijkheden lijken blijkbaar interessanter en verstandiger. Of zou het kunnen dat het uitsparen van kosten niet als een echte opbrengst wordt ervaren?

Erg sexy is het vervangen van, bijvoorbeeld, een verlichtingsinstallatie inderdaad niet. Maar verstandig is het wel. De meeste energiezuinige verlichtingsinstallaties betalen zichzelf binnen de twee jaar terug. Alle volgende jaren levert een energiezuinige installatie een extra opbrengst. Een opbrengst die, naar de huidige tendensen laten vermoeden, met een stijgende energiekost in de toekomst alleen maar zal toenemen.

Voor het geld, maar ook voor de zekerheid

Het 'verdien-effect' is echter slechts één reden waarom bedrijven hun energiegebruik onder de loep moeten laten nemen. Er is een tweede. Het noodplan van Elia maakt dit argument plots erg zichtbaar.

Sinds de industriële revolutie is energie een belangrijke basisbehoefte van onze samenleving geworden. Die behoefte wordt nu nog altijd alleen maar groter. Terwijl de schaarste om tal van redenen - waaronder de scheurtjes en de CO₂-uitstoot van fossiele centrales- toeneemt.

Een bedrijf dat verstandig en toekomstgericht wil omspringen met zijn energie zal met verschillende parameters rekening moeten houden. Duidelijke troeven zijn een vlak afnameprofiel en de mogelijkheid om zijn vraag af te stemmen op het marktaanbod. Hoe, en vooral wanneer deze aspecten echt zullen gaan spelen is nog niet duidelijk. Maar één element is dat wel: energie die je nooit nodig hebt, zal je ook niet betalen. Het is, met andere

woorden, in ieder geval belangrijk om het eigen energiegebruik terug te dringen naar een minimum.

Spaarzaam met extra troeven

Dat lijkt dan op 'de broeksriem aanhalen'. Vooral omdat energiebesparingen worden geassocieerd met een lager gebruiksgemak en een daling van het comfort. Het omgekeerde is waar. In de vele jaren die ons energiestudiebureau ondertussen op het vlak van energiebesparingsprojecten bij bedrijven actief is, is er geen enkele installatie, maar werkelijk geen enkele, gebouwd die het niet beter deed dan zijn energieverblindende voorganger. Niet 'even goed'. Beter.

Het is op zich een beetje verbazend, trouwens, dat deze stelling verwondert. Geen enkel bedrijf wil nog bedrijfswagens die 15 jaar oud zijn. De nieuwe zijn dubbel zo krachtig en verbruiken de helft. Technische installaties hebben dezelfde evolutie ondergaan. Ook die zijn aan vervanging toe.

Het is goed dat Elia een noodplan heeft. Als alle Belgische bedrijven, zonder aan comfort, gebruiksgemak of productiesnelheid ook maar iets toe te geven, hun bestaande installaties zouden laten screenen en de energieverblinders zouden vervangen door energiezuinige varianten, dan heeft Elia zijn noodplan gewoon niet nodig. Terwijl het vervangen voor de bedrijven geen kost is, maar een investering. Want de nieuwe installatie brengt (veel) geld op.

We stelden al dat bedrijven desondanks niet snel geneigd zijn om de investeringsstap te zetten. Naar aanleiding van het Elia-noodplan zou de overheid een extra incentive kunnen voorzien die groen is maar voor één keer geen geld kost: bedrijven die kunnen aantonen dat ze (voldoende) hebben geïnvesteerd in het terugdringen van hun energiegebruik zouden een betere 'afschakelratio' kunnen krijgen.

Dat wil zeggen dat ze, als er een elektriciteitstekort dreigt, minder snel van het net zullen worden gehaald dan hun niet-zo-zuinige collega's. Het is een zeer faire maatregel. Want is het niet logisch dat iemand die gedurende het hele jaar minder beslag legt op het elektriciteitsnet daar in tijden van nood ook voor beloond mag worden? <<

ACHTERGROND

Robin Bruninx is CEO van Encon, een Belgisch energiestudiebureau, gespecialiseerd in het opsporen van rendabele energiebesparingen en het produceren van duurzame energie. <<

Engineeringnet.be